

Judith Halberstadt-van Naarden

Judith Lena van Naarden 25 november 1909 in Amsterdam. Ze trouwde op 27 juni 1935 met Louis Halberstadt (1903-1979). Ze kregen een dochter Rebecca (1936) en een zoon Victor (1939). Voor de oorlog woonden ze op Krugerplein 12 in Amsterdam.

Tijdens de oorlog dook het gezin onder. Judith en haar man doken onder in Millingen. Hun dochter Betty kwam via Amsterdam en Coevorden terecht in Nijmegen. Toen Betty ziek werd, kwam ze bij haar ouders in de onderduik. In het huis tegenover het onderduikadres in Millingen zat de Gestapo. Dat was dus heel gevaarlijk. In Millingen leerde haar Judith haar dochter lezen, schrijven en rekenen. Op een gegeven moment moest iedereen uit Millingen evacueren. Het gezin ging lopend, met grote handkarren met grote houten wielen. Uiteindelijk kwamen ze in Almelo terecht, bij familie van het onderduikgezin uit Millingen. Van daar zijn ze in Friesland beland, op een boerderij met allerlei dieren en fruitbomen, zoals pruimenbomen en frambozenstruiken. Ze zaten ondergedoken bij de ongetrouwde boer Jelte van der Goot. Betty is in Friesland ook korte tijd naar school gegaan.

Na de oorlog keerden ze in augustus 1945 terug naar Amsterdam en gingen wonen op Hoendiepstraat 11. Zoon Victor, die in Limburg ondergedoken was geweest, kwam ook in ons gezin terug. Thuis werd niet over de oorlog gesproken. Men zei: “*Ze zijn niet teruggekomen.*” Dat ging over familieleden die vermoord waren.

Voor de oorlog bestonden er in Nederland verschillende Joodse gesloten groepen. Een doorstart na de oorlog was niet mogelijk omdat veel leden en leiders waren gedeporteerd en vermoord. Alleen in Den Haag begon de T.O.P. groep weer. Er was ook in Amsterdam belangstelling en daar werd een groep opgericht. De organisatie was, net als elke joodse organisatie, Zionistisch ingesteld. Ze richtte haar leden op wat toen nog Palestina heette en wilden hun belofte bij de installatie ook op die manier inrichten. Dit bleek in verband met de spelregels van de NPV niet mogelijk. Het installatieteken werd een Davidster. Er werden geen insignes van de NPV overgenomen en in plaats van een hoed werd een baret gedragen. De organisatie werd Tsofioeth (Hebreeuws voor padvinderij) genoemd. De verkenners kregen de Hebreeuwse naam Tsofim en padvinders Tsofoth. Er werd eind 1947 gestart met een verkennersgroep Misjmar Tikwatenoe onder leiding van Edzard Izaks, een gediplomeerd verkennersleider. Op 20 juni 1948 werd een meisjesvendel erkend met de naam Deworah. Een jaar later, in november 1948, werd een tweede verkennersgroep opgericht, *Betsalel*, waar Jaap Cohen Mafakeed (hopman) werd. En in februari 1949 begon bij *Misjmar Tikwatenoe* een welpenhorde, Oforim in het Hebreeuws.

De Amsterdamse en Haagse groepen gingen in mei 1949 samenwerken in de Vereniging 'De Joodse Padvindsters in Nederland' (JPN). Er volgden nog meer groepen, onder andere bij Joodse instellingen in Hilversum en Apeldoorn én in Enschede en Hilversum. In februari 1950 waren er acht groepen, en later kwam er nog een negende groep bij in Apeldoorn.

In januari 1950 werden de Amsterdamse groepen georganiseerd in verband met leidersgebrek. De verkenners van groep 1 Misjmar Tikwatenoë en 3 Betsalel gaan voorlopig samen onder de naam Bamitspah. Vanaf 1951 wordt in het Nieuw Israelietisch weekblad alleen nog maar over de horde en troep Bamitspah geschreven, naast het vendel Deworah en later de Teixeira de Mattos stam.

Judith was actief bij het Tsofioeth in Amsterdam. In 1951 konden leden zich opgeven voor de zomerkampen en Judith was het contactadres in Amsterdam. Zoon Victor was verkenners bij de Betsalel groep. Betty was eerst kabouter en padvindster bij een 'gewone' Scoutinggroep. Op een gegeven moment ging ze naar de joodse groep. Omdat ze Scoutingervaring had, werd ze in juni 1952 door Guido Deen geïnstalleerd als leidster bij de padvindsters van het Deworah vendel in Amsterdam.

TSOFIOETH.

Het a.s. zomerkamp voor de Tsofiem (Tsofioth en Oforiem) wordt in de volgende groepen gehouden: Welpen (Oforiem) 8—12 j. kamperen in een kampeerschuur te Groet (N.H.) van 7—12 Augustus. Padvindsters (Tsofioth) 12—16 jaar en ouder, in de omgeving van Voorthuizen, in kampeerhuisjes van 4—6 meisjes in de weken 29 Juli tot 11 Augustus. Verkenners (Tsofiem) 12—16 jaar en ouder, eveneens in Voorthuizen doch in tenten, van 5—12 Augustus. Aanmeldingen nog deze week bij: Amsterdam, Mevr. J. Halberstad, Hoendiepstr. 11. Enschede, Guido M. Stofkooper, Haaksbergerstr. 330. Hilversum, Akela Koekkoek, Verdilaan 12. Den Haag, Hopman v. d. Reis, Goudsbloemlaan 32.

Judith overleed op 13 december 1964 in Amsterdam.

Meer informatie

[Judith Lena van Naarden \(1909 - 1964\) - Genealogy](#)

[Indexen Archiefkaart](#)

[Indexen Archiefkaart](#)

[Judith Lena Halberstadt-van Naarden Joods monument](#)

[Judith Lena van Naarden \(locatie onbekend, 25 september 1909 - locatie onbekend, datum onbekend\) - Oorlogsbronnen.nl](#)

[Nieuw Israelietisch weekblad » 01 jun 1951 - Pag. 8 | Delpher](#)

[Onderduikers inschrijving Louis Halberstadt in 1945 » Open Archieven](#)

[Betty Heertje-Halberstadt: de Joodse jeugdbeweging Tsofiem en Haboniem](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.